

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ І ПРОЦЕСИ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ, МОДЕРНІЗАЦІЯ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Бутирін Євген	МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ДЕКОЛОНІЗАЦІЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ МЕРЕЖІ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	14
Барановський Фелікс, Проноза Інна Горобець Василь	ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ПОЛІТИЧНИХ ВИКЛИКІВ	18
	ТРАНСФОРМАЦІЯ ГРОМАДСЬКИХ ІНІЦІАТИВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВОЛОНТЕРСТВО ТА САМООРГАНІЗАЦІЯ ЯК МЕХАНІЗМИ СОЦІАЛЬНОЇ МОБІЛІЗАЦІЇ	21
Дмитрашко Світлана, Пештерєва Ольга	ПОПУЛІЗМ І ПОЛІТИЧНА ПОЛЯРИЗАЦІЯ ЯК ВИКЛИКИ ДЕМОКРАТИЧНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ЛАНДШАФТУ	23
Железков Андрій	СИНТЕЗ АНТИДЕМОКРАТИЧНИХ ПРАКТИК: СТРАТЕГІЇ ВНУТРІШНЬОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ ТА ЗОВНІШНЬОЇ ЕКСПАНСІЇ В ХХІ СТОЛІТТІ	27
Завгородня Юлія	ЦИФРОВЕ ВОЛОНТЕРСТВО ТА ІТ-АРМІЯ ЯК НОВІ СУБ'ЄКТИ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ	30
Каприця Роман	ТРАНСФОРМАЦІЯ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ ПОЛІТИЧНИХ ЕЛІТ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТА БЕЗПЕКОВИХ ВИКЛИКІВ	33
Кміта Н., Сенюк О.	ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	36
Кобець Юлія	БЛОКЧЕЙН ЯК ІНСТРУМЕНТ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ: ПОТЕНЦІАЛ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ	40
Колеснік Маргарита	БРОНЮВАННЯ ВІЙСЬКОВОЗОБОВ'ЯЗАНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК МЕХАНІЗМ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ У 2026 РОЦІ	43
Колодяженський В.	ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК МЕХАНІЗМ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ	46
Косенко Микола	ЕЛЕКТРОННІ ПЕТИЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ Е-ДЕМОКРАТІЇ: ДОСВІД ФРН ТА ВИКЛИКИ ДЛЯ ПОЛІТИЧНОЇ УЧАСТІ	49
Краснопольська Тетяна	ЦИФРОВА ДИПЛОМАТІЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	52
Лисенко Юлія	ІНСТИТУЦІЙНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	55
Ломака Іванна	ФЕНОМЕН ПОЛІТИЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ТА СУЧАСНІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ	58
Малашенко Людмила	ПРОБЛЕМИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ ЯК ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ	61

2. Кононенко В., Комарова Т. Цифрова дипломатія як засіб стратегічної комунікації держави. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Питання політології»*. 2024. Вип. 45. С. 15-20. <https://doi.org/10.26565/2220-8089-2024-45-02>
3. Піпченко Н. Дипломатія в епоху штучного інтелекту. *Україна дипломатична*. 2024. Вип. XXV. С. 805–813. <https://doi.org/10.37837/2707-7683-2024-35>
4. E-Governance Academy. (2025). Ukraine is digital by design: Resilience and trust, embedded in governance. <https://ega.ee/ukraine-digital-by-design/>
5. Jermalavičius T. Small State Power in the Digital Era: Insights from the Estonian experience. *American Academy in Berlin*. 2018. URL: <https://www.americanacademy.de/small-state-power-in-the-digital-era/>
6. Mostafaei H. et al. Applications of artificial intelligence in global diplomacy: a review of research and practical models. *Sustainable Futures*. 2025. Vol. 9. Art. 100486. <https://doi.org/10.1016/j.sftr.2025.100486>
7. Omelianenko V. EU's and Ukraine's approaches to digital diplomacy in the geopolitics of technologies. Foreign Policy Council "Ukrainian Prism", 2023. 20 p. https://prismua.org/wp-content/uploads/2023/05/Digitalization_Ukraine_EU.pdf

Лисенко Ю. В.,

кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри політичних технологій,
Київський Національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана,
м. Київ, Україна

ІНСТИТУЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Громадянське суспільство в Україні займає особливе місце у функціонуванні політичної системи суспільства. Хоч громадянське суспільство вважають позадержавною ланкою, проте його вплив на сферу публічної політики і роль у прийнятті політичних рішень та артикуляції суспільних інтересів невпинно зростає. Трансформаційні процеси характерні для сучасного етапу функціонування громадянського суспільства в Україні. Вони проявляються у гнучкості й адаптивності інституційної структури, розширенні функціонального

потенціалу, новітніх способах комунікації між інститутами громадянського суспільства, посиленні ролі недержавних інституцій у підтриманні інституційного балансу держави та суспільства.

Формування сучасного громадянського суспільства в Україні відбувалося у кілька етапів, що спонукало до пошуку найбільш оптимальної моделі функціонування громадянського суспільства як демократичної інституції в умовах політичної модернізації. Характерною ознакою сучасних демократичних режимів вважають наявність активного, зрілого громадянського суспільства і його інституційну інтеграцію в усі суспільно-політичні, культурні і економічні процеси держави [3; 203]. Громадянське суспільство пройшло шлях складного розвитку від ситуативних форм захисту групових інтересів до структурованої системи інститутів, чітких механізмів взаємодії, які присутні в усіх сферах суспільно-політичного життя і виконують важливі, невід’ємні функції діалогу і взаємодії в демократичному суспільстві.

Українське громадянське суспільство, як елемент політичної системи, на сучасному етапі власної інституційної трансформації активно реагує на політичні, соціальні, економічні, екологічні, безпекові та інші виклики. Вітчизняні науковці все частіше актуалізують проблему пошуку конструктивної моделі взаємодії між громадянським суспільством та політичними елітами в умовах зовнішніх викликів, пов’язаних з глобальними трансформаційними процесами сьогодення [1].

Аналіз проблематики трансформації громадянського суспільства доводить, громадянське суспільство є базовим осередком, де формується публічна довіра, відбувається експертиза рішень влади та вибудовуються канали відповідальної участі громадян у політичних процесах [2]. Громадянське суспільство набуває нових форм завдяки глобалізації, розвитку інформаційних та комунікативних технологій, мережі Інтернет. Неурядові організації та мережеві організації як-от Amnesty International чи Greenpeace, діють на глобальному рівні, захищаючи права людини та навколишнє середовище. Соціальні мережі та онлайн-платформи дозволяють громадянам організовувати кампанії, миттєво обмінюватися інформацією та брати участь у вирішенні соціальних проблем [2; 210 - 212].

Сучасне українське громадянське суспільство, функціонуючи в умовах політичної і безпекової нестабільності, не припиняє бути рушієм позитивних суспільно-політичних змін. Це доводять дослідження особливостей інституційного становлення, функціонування та розвитку громадянського суспільства в Україні як в умовах демократичних перетворень, так і у період російсько-української війни. [2, 4]. Інституційна трансформація українського

громадянського суспільства в умовах воєнного стану обумовлена розвитком волонтерського руху та активізацією локальних ініціатив громадських активістів. Окрім того, представники громадського сектору на перспективу визначають і стратегічні завдання, а саме: зміцнення самих організацій, поліпшення їхньої стійкості; також участь у відбудові та розбудові країни в період після завершення війни. На думку О. Корнієвського, характеристиками сучасного громадянського суспільства в Україні вважають: самоврядність та здатність вирішувати соціальні, політичні, економічні й безпекові питання без втручання держави; розвиток альтернативних каналів комунікації через соціальні мережі та незалежні ЗМІ; відокремленість від держави, яка залишається партнером, але втрачає монополію на політичну владу; множинність інститутів, що задовольняють інтереси різних соціальних груп; активізацію мілітарних і гуманітарних ініціатив, волонтерства та протестного руху [4, с.40]. Варто зауважити, що інституційна трансформація громадянського суспільства в Україні обумовлена об'єктивною потребою демократичних перетворень, модернізацією політичної системи суспільства, майбутньою повоєнною відбудовою.

Актуальність впливу громадянського суспільства на суспільно-політичне життя, його трансформація і подальше функціонування в умовах викликів воєнного стану та у перспективі повоєнного відновлення України не викликає сумніву.

Література:

1. Безрук, О. О., Денисенко, І. Д., Куц, Г. М. Громадянське суспільство та політична еліта в умовах нових викликів: комунікативний та безпековий виміри. *Український політико-правовий дискурс*. 2025. №10. URL: <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/256>
2. Бикадорова, Н. О., Новоскольцева, Л. О. Громадянське суспільство в системі стримувань і противаг демократичного врядування за умов політичної поляризації. *Український політико-правовий дискурс*. 2025. №18. URL: <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/481>
3. Загальна теорія політики [Електронний ресурс] : навч. посіб. / [Н. А. Бабарикіна, Ю. В. Лисенко, О. М. Науменко та ін.]; Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. – Електрон. текстові дані. – Київ : КНЕУ, 2025. – 344 с. <https://drive.google.com/file/d/14oSZe0gzEy95ctpRAixKvq7yMSgNQso/view?usp=sharing>
4. Корнієвський О. А. Особливості інституціоналізації громадянського суспільства України в умовах воєнного стану. *Політичне життя*. 2024. № 1. С. 40 - 44.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pollife_2024_1_8.

Ломака І. І.,
кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри політичних наук
Карпатський національний університет
імені Василя Стефаника
м. Івано – Франківськ, Україна

ФЕНОМЕН ПОЛІТИЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ТА СУЧАСНІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

У світі, котрий невинно змінюється й еволюціонує, підтримання стійкості у соціумі стає значущим завданням. Питання стабільності має велике важення для будь-якого суспільства й держави. Політична стабільність виникає внаслідок дії на політичну формацію суспільства безлічі чинників: довіри громадян до уряду, згоди між елітами щодо вектору розвитку країни, поступового економічного зростання, соціального добробуту, характеру політичної культури, міцної державності, сприятливих міжнаціональних та міжконфесійних взаємин, тощо. Прикметно, що для повноцінного розвитку політичної системи необхідна врівноваженість у всіх цих сферах.

Концепція політичної стабільності є заплутаною та багатовимірною, що й ускладнює її однозначне визначення. Однак загальна ідея зводиться до того, що політична система вважається стійкою, коли вона спроможна зберігати свій функціональний стан, ефективно вирішувати суперечності та уникати кардинальних трансформацій у політичному ладі та урядуванні. Дослідники та науковці сходяться на думці, що політична стабільність – це комплексна й багатоаспектна категорія, яка відображає загальну оцінку взаємодії ключових політичних акторів, результативності роботи владних інституцій, спроможності політичного проводу та суспільства загалом реагувати на виклики часу та розв'язувати поточні проблеми, при цьому зберігаючи рівновагу і необхідний рівень консенсусу між головними політичними силами [1].

Таким чином, стабільність означає належне функціонування політичного апарату, його інституцій, а також відсутність збоїв у роботі державних органів та достатній авторитет цієї системи. Це також проявляється у дотриманні законодавства та інших регулятивних актів, а також у застосуванні мирних, безконфліктних методів політичної боротьби. Важливим об'єктивним складником стабілізації є відсутність політичної напруженості.

З погляду суб'єктивного сприйняття, політична стабільність дає пересічним громадянам відчуття захищеності та спокою, гарантії законом, а

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції